

UDC 378. 147:615.15

DOI: <https://doi.org/10.31470/2415-3729-2020-11-270-284>

Training Future Pharmacists for Professional Activity in the Process of Studying the Chemical Disciplines Block in the System of College and Medical Academy

Liudmyla Romanyshyna

Doctor of Sciences in Pedagogy, Professor, Head of the Pedagogy Department,

Khmelnytsky Humanitarian and Pedagogical Academy,

✉ 139, Proskurivskoho Pidpillia Str., Khmelnytskyi, Ukraine, 29013

E-mail: romanyshyna43@ukr.net

ORCID: 0000-0002-6026-2614

Mykola Lukaschuk

Doctor of Philosophy in Pedagogy (PhD),

Professor of the Chemical and Pharmaceutical Disciplines Department,

Municipal Institution of Higher Education «Rivne Medical Academy» of Rivne Regional Council

✉ 53, M. Karnaukhova Str., Rivne, Ukraine, 33000

E-mail: lukashchuk@gmail.com

ORCID: 0000-0001-9177-7808

Date of receipt of the article: April 14, 2020

Article accepted for publication: June 01, 2020

Підготовка до професійної діяльності майбутніх фармацевтів у процесі вивчення блоку хімічних дисциплін у системі коледж – медична академія

Людмила Михайлівна Романишина

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія,

✉ вул. Проскурівського підпілля, 139, м. Хмельницький, Україна, 29013

Микола Миколайович Лукащук

кандидат педагогічних наук, професор,
кафедра хіміко-фармацевтичних дисциплін,
Комунальний заклад вищої освіти «Рівненська медична академія»
Рівненської обласної ради

✉ вул. М.Карнаухова,53, м. Рівне, Україна, 33000

Дата надходження статті: 14 квітня 2020 р.

Стаття прийнята до друку: 01 червня 2020 р.

Abstract

The article reveals the essence of the concepts of «professional activity» and «training for professional activity» and approaches to their interpretation in modern scientific research. The general definition of «professional activity» is given; we define this notion in our study as a systematic human activity of a specialist in a particular field, who has special training, definite responsibilities and professional tasks should be performed to meet its own needs and to develop a socially significant product, or to provide high quality services. The purpose of the article is to substantiate the importance of students-pharmacists training for future professional activity during the study of the block of chemical disciplines at all stages of degree education in the system of college and medical academy. The authors' understanding of approaches in training for professional activity in the system of college and medical academy is shown; the professional activity is developed by the formation of chemical competence due to organization of chemical disciplines trainings which as much as possible model real industrial situations for a worker of pharmaceutical branch. The article presents some results of an anonymous questionnaire about organization of the chemical disciplines block distance learning in the educational platform «Moodle», they confirm the key role of a teacher in the educational process and recognize the prerogative of live communication over the virtual one. A number of measures have been identified to help to train future pharmacists for their professional activities, they include: adjusting the curriculum, adding

professional topics to the curricula of chemical disciplines, adding a lot of laboratory and practical work lessons that simulate the professional activity of a pharmaceutical worker, expanding the base of tasks and situational tasks, coordination of the system of interdisciplinary relations, creation of information support didactic complex for the block of chemical disciplines training. There is emphasized the special role of information and communication technologies in the chemical disciplines block teaching while the pharmacists training for a professional activity. The directions of further researches are defined; they are directed on studying approaches to the organization and functioning of the home chemical laboratory which could be in use of talented students and its influence on a level of educational achievements in the chemical disciplines block learning, the formation of the future pharmaceutical branch workers professional identity and approaches to their choice of individual educational trajectories. The study used data from psychological and pedagogical sources and from scientific research. The comparative method of analysis is applied.

Key words: professional activity, preparing pharmacists, students, chemical disciplines block, «college and medical academy» system.

References

1. Akademichnyi tлумachnyi slovnyk (1970–1980) [*Academic Explanatory Dictionary 1970–1980*]. Retrieved from: <http://sum.in.ua/s/dijaljnistj> [in Ukrainian].
2. Boichuk, I.D. (2009). Naukovo-teoretychni osnovy profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv u koledzhi [Scientific and theoretical bases of professional training of future specialists in college]. *Pedahohika, psykholohiia ta medyko-biologichni problemy fizychnoho vykhovannia ta sportu – Pedagogy, psychology and medical and biological problems of physical education and sports*. Kharkiv, 9, 18–22. Retrieved from: <https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2009-12/09bidfec.pdf> [in Ukrainian].
3. Honcharenko, S.U. (1997). Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk [Ukrainian pedagogical dictionary]. In. S. Holovko (Ed.). Kyiv : Lybid [in Ukrainian].

4. Etychnyi kodeks farmatsevtychnoho pratsivnyka Ukrainy [Code of Ethics of a pharmaceutical worker of Ukraine]. (2020). Apteka UA. Retrieved from: <https://www.apteka.ua/article/126803> [in Ukrainian].

5. Kalaur, S.M. (2019). Systema profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv sotsialnoi sfery do rozviazannia konfliktiv u profesiinii diialnosti [The system of professional training of future social specialists to resolve conflicts in professional activities]. Doctor's thesis. Ternopil. nat. ped. univ. Vladimir Hnatiuk. Ternopil [in Ukrainian].

6. Pohribna, V.L. (2009). Sotsiolohiia profesionalizmu yak haluz sotsiolohii: ontolohichni, epistemolohichni, praktychni aspekty (na prykladi diialnosti orhaniv vnutrishnikh sprav Ukrainy) [Sociology of professionalism as a branch of sociology: ontological, epistemological, practical aspects (on the example of the activity of internal affairs bodies of Ukraine)]. *Doctor's thesis*. Kharkivskiy natsionalnyi universytet vnutrishnikh sprav [in Ukrainian].

7. Profilnyi parlamentskyi komitet predstavyy novu Kontseptsiiu rozvytku farmatsevtychnoho sektoru [The relevant parliamentary committee presented a new Concept for the development of the pharmaceutical sector]. (2020). Apteka UA. Retrieved from: <https://www.apteka.ua/article/518598> [in Ukrainian].

8. Romanyshyna, L.M., Sabadyshyn, R.O., Khmeliar, .M. & Lukashchuk, M.M. (2006). Orhanichna khimiia [Organic chemistry]. Rivne : Rivnen. printing [in Ukrainian].

9. Slipchuk, V.L. (2018). Tendentsii profesiinoi pidhotovky fakhivtsiv farmatsevtychnoi haluzi v Ukraini (XX – pochatok XXI stolittia) [Trends in professional training of specialists in the pharmaceutical industry in Ukraine (XX – early XXI century)]. *Extended abstract of Doctor's thesis* [in Ukrainian].

10. Terminolohichniy slovnyk [Terminological dictionary]. (2020). Osvita.UA. Retrieved from: <https://osvita.ua/school/method/348> [in Ukrainian].

Вступ

Зважаючи на те, що фармацевтична галузь України нараховує понад 110 ліцензованих виробництв, майже 25 тисяч робочих місць

та 25 млрд грн. створеної доданої вартості всередині країни, а загальний обіг лікарських засобів становить близько 100 млрд гривень (Concept for the development of the pharmaceutical sector, 2020) одним із пріоритетних завдань, що постали перед медичними (фармацевтичними) освітніми установами є підготовка компетентних кадрів. Держава нині висуває достатньо високі вимоги перед випускниками-фармацевтами, які регламентує відповідними документами, основними з яких є: Закони України «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014), «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (2018); Етичний кодекс фармацевтичних працівників України (2010); Накази МОЗ України «Про затвердження Концепції розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України на 2011–2020 роки» (2010), «Про настанову ВООЗ та МФФ «Належна аптечна практика: Стандарти якості аптечних послуг» (2013) та інші.

Цивілізаційні процеси породили низку загроз перед існуванням людства як виду в цілому, основними з яких є поява преонових хвороб, стрімке зростання алергічних й онкологічних захворювань, поширення паразитарних інвазій та вірусних епідемій тощо. В таких умовах перед фармацевтичною галуззю гостро постало питання по винайденню та виробництву експрес аналітичних систем, маркерів і тестів, ефективних лікарських препаратів, вакцин та дезінфікуючих засобів. Ці, та низка інших викликів породили певні суперечності між:

- кризовими явищами в суспільстві та недостатньо ефективною відповіддю фармацевтичної галузі на них;
- зростаючими потребами держави в компетентних фармацевтичних працівниках і неналежною їй увагою до системи їх підготовки;
- потребами врахування зарубіжного досвіду фахової підготовки фахівців фармацевтичної галузі та незадовільне його використання у покращенні якості професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі в Україні.

Відтак виникла потреба в побудові взірцевої моделі фармацевтичної освіти з чітким визначенням напрямів її розвитку та гнучкою системою моніторингу якості підготовки майбутніх

фармацевтів. Оскільки в процесі вивчення хімічних дисципліни у студентів-фармацевтів закладаються основи базових компетенцій перед вивченням спеціальних дисциплін ми вважаємо, що активну підготовку до професійної діяльності доцільно розпочати з перших занять хімії в медичному (фармацевтичному) закладі освіти.

Аналіз наукових досліджень і публікацій засвідчує важливість дослідження проблеми підготовки до професійної діяльності майбутніх фармацевтів, її вивченню присвячені праці вітчизняних учених І. Булах, Л. Буданової, Л. Кайдалової, В. Черних. Тенденції професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі в Україні в історичному аспекті розкрито в дослідженні В. Сліпчук. Розвитку фармацевтичної (медичної) освіти в інших країнах висвітлено в працях В. Плюща та П. Пундій. Формуванню професійної компетентності майбутніх фармацевтів в процесі вивчення хімічних дисциплін присвячені праці І. Бойчук, Г. Глембоцької, Т. Прокопенко. Не дивлячись на достатній інтерес науковців та викладачів до питання підготовки фахівців фармацевтичної галузі вважаємо, що проблему підготовки до професійної діяльності майбутніх фармацевтів у процесі вивчення блоку хімічних дисциплін у системі коледж-медична академія не можна вважати вирішеною.

Досліджень, які присвячені вивченню ролі блоку хімічних дисциплін у підготовці до професійної діяльності майбутніх фармацевтів у системі коледж-медична академія нами не встановлено, тому виникла потреба теоретичного вивчення даної проблеми. Тому **метою статті** є обґрунтування важливості підготовки до майбутньої професійної діяльності студентів-фармацевтів впродовж вивчення блоку хімічних дисциплін на всіх етапах ступеневої освіти в системі коледж-медична академія. Для досягнення визначеної мети спрямуємо свій дослідницький пошук на розв'язання наступних завдань: 1. розкрити сутність понять «професійна діяльність», «підготовка до професійної діяльності» та підходи до їх тлумачення; 2. обґрунтування потенціалу хімічних дисциплін у підготовці майбутніх фармацевтів до професійної діяльності.

Матеріал і методи дослідження

У проведеному дослідженні було використано дані психолого-педагогічних джерел та результати проведених наукових досліджень щодо підготовки майбутніх фармацевтів до професійної діяльності у процесі вивчення блоку хімічних дисциплін у системі коледж – медична академія.

Порівняльний аналіз дав можливість стверджувати, що створення дидактичного комплексу інформаційного забезпечення навчання блоку хімічних дисциплін (підручники, посібники, відео, презентації, практикуми, задачки, та ін.) є запорукою успішного здійснення освітнього процесу.

Результати та їх обговорення

Рівень підготовки фахівця фармацевтичної галузі, його компетентність й характеристика, професійні та загальнолюдські якості, роль і місце в системі фармацевтичної опіки окреслені рамками освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ), освітньо-професійної програми (ОПП) та етичним кодексом фармацевтичного працівника України. Зокрема в кодексі зазначено, що «професійна етика фармацевтичного працівника ґрунтується на принципах законності, професіоналізмі та компетентності, об'єктивності та чесності, партнерстві та незалежності, гуманності, конфіденційності та індивідуального підходу до кожного пацієнта» (Code of Ethics, 2020). Формування таких якостей та характеристик й передбачає підготовка до професійної діяльності. Оскільки блок хімічних дисциплін вивчається на всіх етапах ступеневої освіти, і навчальним планом встановлено вивчення: шкільного курсу хімії (для студентів коледжу, що вступили на базі неповної середньої освіти), техніки лабораторних робіт, загальної і неорганічної хімії, органічної хімії, аналітичної хімії, фізичної та колоїдної хімії, фармацевтичної хімії, на нашу думку, вартісним є систематичне проведення підготовки до професійної діяльності майбутніх фармацевтів впродовж всього терміну вивчення цих дисциплін.

Розкриємо суть понять «професійна діяльність», «підготовка до професійної діяльності» та підходи до їх тлумачення в сучасних науко-

вих дослідженнях. Складовою означених термінів є слово діяльність, яке в Академічному тлумачному словнику (1970-1980) трактується як «застосування своєї праці до чого небуть» або «праця, дії людей у якій-небудь галузі» (Akademichnyi tлумachnyi slovnyk (1970–1980)). В українському педагогічному словнику дану дефініцію представлено як спосіб буття людини в світі, здатність її вносити в дійсність зміни (Honcharenko, 1997: 98). Більш повне тлумачення знаходимо в термінологічному словнику, в якому зазначено, що «діяльність – це система взаємодії суб'єкта зі світом, що постійно змінюється, і в процесі якої формується, втілюється в об'єкті психічний образ і реалізуються відносини суб'єкта» (Terminological dictionary, 2020). Виходячи з цього ми розуміємо діяльність як складний процес взаємодії людини з навколишнім середовищем в результаті якої вона досягає цілі, яка породжена певною потребою.

Трактування дефініції «професійна діяльність» з одного боку подається дослідниками відображаючи суспільний характер діяльності, з іншого – індивідуальний. Зокрема в дослідженнях В. Погрібної дане поняття подається як взаємопов'язана дія працівників, в результаті якої вони здобувають значимі для суспільства результати і «викликають мимовільний розвиток ненавмисних для людини і суспільства соціально-економічних наслідків» (Pohribna, 2009: 173). Інший підхід до розуміння професійної діяльності знаходимо в дослідженні С. Калаур, яка вважає, що така діяльність «передбачає розвиток особистісних та професійних якостей, які є взаємозалежними, тобто професійний розвиток стає підґрунтям для особистісного» (Kalaur, 2019: 336). Нам імпонують обидва підходи до розуміння сутності даного поняття, тому з позиції нашого дослідження професійна діяльність – це систематична діяльність людини як фахівця певної галузі, що пройшов спеціальну підготовку, котрий має означені обов'язки та професійні завдання, які він виконує з метою задоволення власних потреб та вироблення суспільно значимого продукту, або надання кваліфікованих послуг. Рівень компетентності та якість виконання обов'язків фахівцем визначає його професіоналізм.

Оскільки на даний час науковцями та дослідниками подано значну кількість тлумачень поняття «підготовка до професійної діяльності» вважаємо за доцільне зупинитися тільки на тих, котрі присвячені підготовці фахівців фармацевтичної галузі. Зокрема І. Бойчук зосередившись на актуальних проблемах їх підготовки вкладає в зміст даного поняття «оволодіння знаннями, уміннями, навичками майбутнього фармацевта, спрямована на максимально повноцінну професійну самореалізацію особистості й зорієнтована на кон'юнктуру ринку праці (Boichuk, 2009: 19). У дисертаційному дослідженні В. Сліпчук розуміє дане поняття як «спеціально організований освітній процес здобуття майбутніми фахівцями фахових знань, умінь і навичок, необхідних компетентностей, які становлять основу професійної діяльності у сфері охорони здоров'я, формують науковий світогляд, мотивацію до професії та забезпечують подальший неперервний професійний розвиток у фармацевтичній галузі» (Slipchuk, 2018: 11). Нам імпонує дане тлумачення, адже організувавши вивчення блоку хімічних дисциплін, взявши за основу принцип орієнтації на майбутню професію, в процесі неперервної освіти від самого першого заняття з хімії в коледжі аж до моменту випуску з академії, навчальна діяльність майбутніх фармацевтів поволі переростає в професійну. Тому ми вважаємо, що здійснення підготовки до професійної діяльності в системі коледж-медична академія пролягає через формування хімічної компетентності в умовах організації навчання хімічних дисциплін, що у максимальній мірі моделюють реальні виробничі ситуації в яких перебуває працівник фармацевтичної галузі.

Для цього потрібно виконати низку заходів, серед яких першочерговим є корегування навчального плану. Аналіз навчального плану показав, що у студентів першого курсу, які навчаються на базі неповної середньої освіти на першому році навчання одночасно із продовженням вивчення шкільної хімії проводилися заняття з «Неорганічної хімії», що порушує основні принципи дидактики і є неприпустимим. Також потребують перегляду навчальні програми хімічних дисциплін, адже вважаємо, що їх потрібно доповнити

тематикою професійного спрямування, наситити лабораторними та практичними роботами які моделюють професійну діяльність фармацевтичного працівника, розширити базу завдань та ситуаційних задач виробничого змісту, узгодити систему міжпредметних зв'язків.

Спираючись на власний досвід написання та апробації підручника з органічної хімії для підготовки фармацевтів (Romanyshyna et al., 2006) вважаємо доцільним продовження цієї практики по створенню авторських навчальних підручників та посібників, практикумів і задачників, збірників тестів й методичних рекомендацій та іншого навчально-методичного забезпечення блоку хімічних дисциплін.

Особливу роль у підготовці фармацевтів до професійної діяльності ми відводимо використанню інформаційно-комунікаційних технологій. Епідеміологічна ситуація та карантинні заходи, що з нею пов'язані утвердили наше переконання про необхідність широкого використання цих технологій в якості як засобу навчання так і освітньої технології. З цією метою на базі освітньої платформи Moodle нами організовано дистанційне навчання блоку хімічних дисциплін. Можливості цієї платформи дозволяють проводити аудіовізуальні зустрічі в режимі реального часу, організувати опитування й анкетування, демонстрацію дослідів, екскурс до віртуальних хімічних лабораторій, показ презентацій та інші заходи. Проте результати анонімного онлайн опитування студентів різних років навчання показали, що 95% надають перевагу живому спілкуванню, 73% респондентів бажають додаткового спілкування із викладачами (по телефону, через месенджери, соціальні мережі), 67% опитаних хотіли б, щоб оцінювання рівня навчальних досягнень проводив викладач, а не комп'ютер, 27% студентів бажають більшої кількості навчальних відеоматеріалів, 63% надають перевагу демонстрації дослідів у навчальному відео своїм викладачем, а не кимсь іншим. Ситуація, що склалася показала важливість спілкування в процесі пізнання, тому насичення відеотеки фільмами виконання лабораторних та практичних робіт із професійно зорієнтованим змістом в найближчій перспективі ми зосередимо основні свої зусилля, адже готове відео сторонніх виробників попросту відсутнє.

Нами зроблені достатні зусилля по створенню бази даних тестових завдань, проте бажаємо її розширити за рахунок збільшення кількості питань на відповідність та розрахункових задач і вправ на моделювання фармацевтичних виробничих ситуацій. Також вважаємо за доцільне провести розподіл тестових питань у відповідності до рівнів навчальних досягнень з можливістю його вибору студентом. Важливо забезпечити не тільки контроль, і не тільки в умовах карантину, а й доступність самостійного моніторингу рівня навчальних досягнень, тому варто залишати режим навчання у налаштуваннях тестової програми.

Наше дослідження та експеримент ще тривають, проте наявні результати дають можливість зробити певні **висновки**, які дозволяють стверджувати, що в процесі вивчення блоку хімічних дисциплін на всіх етапах ступеневої освіти медичного коледжу та академії за рахунок збільшення професійно зорієнтованої діяльності майбутніх фармацевтів зростатиме якість підготовки та сформується готовність до професійної діяльності.

Запорукою успішного здійснення цього процесу є: створення дидактичного комплексу інформаційного забезпечення навчання блоку хімічних дисциплін (підручники, посібники, відео, презентації, практикуми, задачники, та ін.), які доповнюють зміст матеріалом професійного спрямування; широке впровадження міжпредметних зв'язків хімічних та спеціальних дисциплін; проведення бінарних та інтегрованих занять з участю викладачів хімічних та фармацевтичних дисциплін; організація низки заходів для підготовки викладачів хімічних дисциплін до всебічного впровадження в освітній процес моделей професійної діяльності фармацевтичного працівника.

Серед перспективних напрямів майбутніх наукових досліджень, що стосуються підготовки медичного (фармацевтичного) працівника ми вважаємо вивчення підходів до організації й функціонування домашньої хімічної лабораторії, що є в користуванні обдарованих студентів та її впливу на рівень навчальних досягнень з блоку хімічних дисциплін, формування професійної ідентичності

майбутнього працівника фармацевтичної галузі та підходів до вибору ними індивідуальної освітньої траєкторії.

Література

1. Академічний тлумачний словник (1970–1980). URL: <http://sum.in.ua/s/dijaljnistj> (Дата звернення 12.03.2020).
2. Бойчук І.Д. Науково-теоретичні основи професійної підготовки майбутніх фахівців у коледжі. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання та спорту* : зб. наук. пр. Харків, 2009. № 9. С. 18–22. URL: <https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2009-12/09bidfec.pdf> (Дата звернення 12.03.2020).
3. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / голов. ред. С. Головка. Київ : Либідь, 1997. 373 с.
4. Етичний кодекс фармацевтичного працівника України / Аптека UA. URL: <https://www.apteka.ua/article/126803> (Дата звернення 12.05.2020).
5. Калаур С.М. Система професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери до розв'язання конфліктів у професійній діяльності : дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Тернопіл. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2019. 676 с.
6. Погрібна В.Л. Соціологія професіоналізму як галузь соціології : онтологічні, епістемологічні, практичні аспекти (на прикладі діяльності органів внутрішніх справ України) : дис. ... д-ра соціол. наук: 22.00.04 / Харківський національний університет внутрішніх справ. 2009. 421 с.
7. Профільний парламентський комітет представив нову Концепцію розвитку фармацевтичного сектору / Аптека UA. URL: <https://www.apteka.ua/article/518598> (Дата звернення 5.03.2020).
8. Романишина Л.М., Сабадишин Р.О., Хмеляр І.М., Лукашук М.М. Органічна хімія : навч. підруч. Рівне : Рівнен. друк., 2006. 503 с.
9. Сліпчук В.Л. Тенденції професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі в Україні (XX – початок XXI століття) : автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. Київ, 2018. 40 с.

10. Термінологічний словник / Освіта.UA. URL: <https://osvita.ua/school/method/348> (Дата звернення 12.03.2020).

Романишина Л.М., Лукашук М.М.

Підготовка до професійної діяльності майбутніх фармацевтів у процесі вивчення блоку хімічних дисциплін у системі коледж – медична академія

Анотація

У статті розкрито сутність понять «професійна діяльність» і «підготовка до професійної діяльності» та підходи до їх тлумачення в сучасних наукових дослідженнях. Подано узагальнене визначення поняття «професійна діяльність» яке з позиції нашого дослідження є систематичною діяльністю людини як фахівця певної галузі, що пройшов спеціальну підготовку, котрий має означені обов'язки та професійні завдання, які він виконує з метою задоволення власних потреб та вироблення суспільно значимого продукту, або надання кваліфікованих послуг.

Показано авторське бачення підходів у підготовці до професійної діяльності в системі коледж-медична академія, шляхом формування хімічної компетентності в умовах організації навчання хімічних дисциплін, котрі у максимальній мірі моделюють реальні виробничі ситуації, в яких перебуває працівник фармацевтичної галузі.

Представлено деякі результати анонімного анкетування, щодо організації дистанційної форми навчання блоку хімічних дисциплін в освітньому середовищі Moodle, які підтверджують ключову роль викладача в проведенні освітнього процесу та визнають прерогативу живого спілкування над віртуальним.

Визначено низку заходів, які сприяють підготовці до професійної діяльності майбутніх фармацевтів, серед яких: корегування навчального плану, наповнення навчальних програм хімічних дисциплін тематикою професійного спрямування, насичення лабораторними та практичними роботами, які моделюють професійну діяльність фарма-

цвітничого працівника, розширення бази завдань та ситуаційних задач виробничого змісту, узгодження системи міжпредметних зв'язків, створення дидактичного комплексу інформаційного забезпечення блоку навчання хімічних дисциплін.

Підкреслено особливу роль інформаційно-комунікаційних технологій в процесі навчання блоку хімічних дисциплін у підготовці фармацевтів до професійної діяльності.

Визначено напрями подальших досліджень, які спрямовані на вивчення підходів до організації й функціонування домашньої хімічної лабораторії, що є в користуванні обдарованих студентів та її впливу на рівень навчальних досягнень з блоку хімічних дисциплін, формування професійної ідентичності майбутнього працівника фармацевтичної галузі та підходів до вибору ними індивідуальної освітньої траєкторії.

Ключові слова: професійна діяльність, підготовка фармацевтів, студенти, блок хімічних дисциплін, система «коледж – медична академія».

Романишина Л.М., Лукащук Н.Н.

Подготовка к профессиональной деятельности будущих фармацевтов в процессе изучения блока химических дисциплин в системе колледж - медицинская академия

Аннотация

В статье раскрыта сущность понятий «профессиональная деятельность» и «подготовка к профессиональной деятельности» и подходы к их толкованию в современных научных исследованиях. Подано обобщенное определение понятия «профессиональная деятельность», которое с позиции нашего исследования является систематической деятельностью человека как специалиста определенной отрасли, прошедший специальную подготовку, имеющий указанные обязанности и профессиональные задачи, которые он выполняет в целях удовлетворения собственных потребностей и выработки общественно значимого продукта или предоставление квалифицированных услуг.

Показано авторское видение подходов в подготовке к профессиональной деятельности в системе колледж-медицинская академия, путем формирования химической компетентности в условиях организации обучения химических дисциплин, в максимальной степени моделируют реальные производственные ситуации, в которых находится работник фармацевтической отрасли.

Представлены некоторые результаты анонимного анкетирования, по организации дистанционной формы обучения блока химических дисциплин в образовательной среде Moodle, подтверждающие ключевую роль преподавателя в проведении образовательного процесса и признают прерогативу живого общения над виртуальным.

Определен ряд мер, способствующих подготовке к профессиональной деятельности будущих фармацевтов, среди которых: корректировка учебного плана, наполнение учебных программ химических дисциплин тематике профессионального направления, насыщение лабораторными и практическими работами, которые моделируют профессиональную деятельность фармацевтического работника, расширение базы заданий и ситуационных задач производственного содержания, согласование системы межпредметных связей, создания дидактического комплекса информационного обеспечения блока обучения химических дисциплин.

Подчеркнуто особую роль информационно-коммуникационных технологий в процессе обучения блока химических дисциплин в подготовке фармацевтов к профессиональной деятельности.

Определены направления дальнейших исследований, направленных на изучение подходов к организации и функционирования домашней химической лаборатории, в пользовании одаренных студентов и ее влияния на уровень знаний из блока химических дисциплин, формирования профессиональной идентичности будущего работника фармацевтической отрасли и подходов к выбору ими индивидуальной образовательной траектории.

Ключевые слова: профессиональная деятельность, подготовка фармацевтов, студенты, блок химических дисциплин, система «колледж – медицинская академия».